

4- Hazret-i Yunus aleyhisselâmın birinci vaziyetinden yüz derece daha müthiş bir vaziyetteyiz.

İşte Hazret-i Yunus aleyhisselâmın birinci vaziyetinden yüz derece daha müthiş bir vaziyetteyiz. Gecemiz, istikbaldir. İstikbalimiz, nazar-ı gafletle onun gecesinden yüz derece daha karanlık ve dehşetlidir. Denizimiz, şu sergerdan küre-i zeminimizdir. Bu denizin her mevcinde binler cenaze bulunuyor, onun denizinden bin derece daha korkuludur. Bizim heva-yı nefsimiz, hutumuzdur; hayat-ı ebediyemizi sıkıp mahvına çalışıyor. Bu hut, onun hutundan bin derece daha muzırdır. Çünkü onun hutu yüz senelik bir hayatı mahveder. Bizim hutumuz ise yüz milyon seneler hayatın mahvına çalışıyor.

İşte Hazret-i Yunus aleyhisselâmın birinci vaziyetinden yüz derece daha müthiş bir vaziyetteyiz.

İşte biz, Hazret-i Yunus'un içinde bulunduğu ilk durumdan yüz kat daha korkunç, daha dehşetli bir durumdayız.

Hazret-i Yunus'un vaziyeti zaten çok müthişti: Gece karanlığı, denizin dibi, balığın karnı, her taraftan ümit kesik. Ama bizim durumumuz ondan yüz derece daha müthiş. Burada "yüz derece" ifadesi çokluktan kinayedir ve çok katlar demektir. Yani kıyas kabul etmeyecek kadar büyük bir fark vardır. Hazret-i Yunus'un vaziyeti ne kadar zorsa, bizim vaziyetimiz ondan çok daha zordur.

Gecemiz, istikbaldir.

Hazret-i Yunus'un gecesi, zamanın çarkları arasında erimeye mahkûm, üç beş saatlik bir karanlıktan ibaretti. Oysa bizim gecemiz, zamanın ötesine taşan, ucu bucağı görünmeyen bir meçhuliyettir: **Gecemiz, istikbaldir.**

Hazret-i Yunus (a.s.), ufukta güneşin yeniden doğacağını biliyordu; onun gecesi takvime

bağlı, şafağa gebe, geçici bir örtüydü. Üç beş saatlik bir sabırla o karanlık aydınlığa dönüşecekti. Lakin bizim sırtımızı döndüğümüz, yüzümüzü çevirdiğimiz o devasa gece; **istikbalin** ta kendisidir.

Bu gece, ne saatin tik-taklarıyla biter ne de dünyanın dönmesiyle aydınlanır. Bu, bilinmezliğin zifiri karanlığıdır:

- **Yarın ne olacağını bilmemenin sızısı:** Bir nefes sonrasının meçhullüğü, en keskin geceden daha karanlıktır.
- **Kabrin o ilk sessizliği:** Dünyanın bütün ışıkları sönmüş, toprak üzerimize kapanmışken başlayacak olan o uzun gece...
- **Haşır, Hesap ve Sırat:** Adımlarımızın nereye varacağını bilmediğimiz, her anı meçhullerle dolu bir istikbal yolculuğu...

Bizim gecemiz, Hazret-i Yunus'un gecesinden yüz derece daha müthiştir; çünkü bu karanlığın içinde sadece şahsi dertlerimiz değil, ebedî akıbetimiz gizlidir. Ölümle başlayacak olan o gece, eğer bir nurla aydınlanmazsa, sonu gelmez bir karanlığa dönüşme riskini taşır.

İnsan, bu "istikbal gecesini" karşısında ne kadar aciz olduğunu anladığı an sarsılır. Yarınını göremeyen, kabrin içini aydınlatamayan, sıratın ötesine ışık sızdıramayan beşerî akıl; bu meçhuliyet deryasında boğulmaya mahkûmdur.

İşte bu yüzden, bizim karanlığımız daha koyudur. Yunus'un (a.s.) gecesini bir günün sonuydu; bizim gecemiz ise bir ömrün ve ebediyetin başlangıcıdır. Bu geceyi ancak, zamanı ve mekanı yaratan, yarını bugünden bilen ve ölümü ebedî bir hayata çevirmeye muktedir olan **Zât-ı Zülcelâl** aydınlatabilir.

İstikbalimiz, nazar-ı gafletle onun gecesinden yüz derece daha karanlık ve dehşetlidir.

Bizim geleceğimiz, gaflet gözüyle bakıldığında, Hazret-i Yunus'un gecesinden yüz kat daha karanlık ve dehşetlidir.

"Nazar-ı gaflet" iman gözlüğü olmadan, Allah'ı unutarak, ölümü hesaba katmadan, âhireti düşünmeden bakış demektir. Gafletle bakan bir insan için gelecek, tamamen karanlık, anlamsız, korkunç ve dehşetlidir.

İnsan, eğer hayatına nazar-ı gafletle bakıyorsa; yani ölümü bir yok oluş, istikbali bir meçhuliyet, ahireti ise geleceğine ihtimal vermediği bir gün sanıyorsa, onun üzerine çöken gece, Hazret-i Yunus'un (a.s.) gecesinden yüz derece daha karanlık ve dehşetlidir. Gaflet; insanın ruhuna giydirilmiş kara bir çuvaldır. O çuvalın içinden bakan göz, en parlak güneşi

bile karanlık görür. Gafletle bakıldığında istikbal, sadece yaşlanmak, kaybetmek, sevdiklerinden ayrılmak ve nihayetinde toprağın altında çürüyüp gitmekten ibarettir. Bu bakış açısı için her yarın, ebedî bir karanlığa atılan ürkütücü bir adımdır.

Neden bu istikbal, bir gecelik karanlıktan daha dehşetlidir?

- **Belirsizliğin Zulmeti:** Hazret-i Yunus'un, gecesi sabah gelince aydınlanırdı. Gaflet içindeki insan ise, ölüme bir "sabah" değil, "mutlak bir sönüş" olarak bakar. Sonu olmayan bir karanlık, saniyelerle ölçülen bir geceden bin kat daha ağırdır.
- **Ümidin Sükûtu:** Gaflet nazarı, gelecekte gelen bütün müjdeleri susturur. İmanı olmayan için gelecek, sadece bir "yokluk canavarı"dır; her an sevdiği her şeyi yutmaya hazır bir ejderhadır.
- **Ruhun Boğulması:** Bir gecelik karanlık bedeni yorar, ama istikbalin gafletle yoğrulmuş karanlığı ruhu boğar. İnsan, sonunu karanlık gördüğü bir yolda yürürken, attığı her adımda azap çeker.

Aslında istikbal karanlık değildir; karanlık olan bizim ona bakışımızdır. Gaflet gözlüğü takıldığında, cennet bahçeleri bile zindan gibi görünür. İman ise bu gözlüğü çıkarıp yerine hakikatin nurunu koyar.

İmansızlık ve gaflet, istikbali bir "**hiçlik okyanusu**" haline getirir. Hazret-i Yunus okyanusun dibindeyken bile Rabbiyle beraber olduğu için aydınlıktaydı. Biz ise dünyanın en kalabalık şehirlerinde, en parlak ışıkları altında olsak da; eğer gönlümüzde o istikbali aydınlatacak iman nuru yoksa, zifiri bir karanlığın içindeyiz demektir.

Sözün Özü: Gaflet, istikbali bir mezara çevirir; iman ise o mezarı ebedî bir baharın kapısı yapar. Hazret-i Yunus'un gecesi bir vakit sonra bitti; ama gafletle bakılan bir istikbalin karanlığı, ancak "iman güneşi" doğduğunda dağılır.

Denizimiz, şu sergerdan küre-i zeminimizdir.

Bizim denizimiz, şaşkın ve başıboş bir halde dönen şu dünyamızdır. "Sergerdan" şaşkın, ne yaptığını bilmez, başıboş, amaçsızca dönen demektir.

Hazret-i Yunus'un (a.s.) denizi, sınırları belli bir su kütesiydi; o suların bir dibi, bir de kıyısı vardı. Oysa bizim içine düştüğümüz deniz; hududu göklerin derinliğine, şiddeti ise zamanın insafsızlığına uzanan bir kaostur: **Denizimiz, şu sergerdan küre-i zeminimizdir.**

Bizim denizimiz, uzayın derin boşluğunda başıboş ve sersemlemiş bir halde dönüp duran şu yaşlı dünyadır. Sergerdandır o; yani sarhoş gibi yalpalayan, nereye savrulduğu belli olmayan, sığınacak bir limanı olmayan bir yolcu gibi... Hazret-i Yunus'un denizi suyun hiddetiyle doluydu, bizim denizimiz ise **hadiselerin** ve **zamanın** fırtınalarıyla çalkalanmaktadır.

Hazret-i Yunus'un denizi bir ömürde bir kez coştı; bizim dünyamız ise her gün, her saat kıyametler koparıyor. Bu fırtınalı küreden sağ çıkmanın tek yolu, dalgaların hiddetine değil, o dalgaları ve o küreyi elinde evirip çeviren Kudret'e teslim olmaktır.

Bu denizin her mevcinde binler cenaze bulunuyor, onun denizinden bin derece daha korkuludur.

Hazret-i Yunus'un (a.s.) okyanusu sularla doluydu, bizim denizimiz ise her an binlerce hayatı yutan bir **"hadiseler ve zeval"** ummanıdır.

Hazret-i Yunus (a.s.), denizin dalgaları arasındayken sadece kendi kurtuluşunun endişesini taşıyordu. O fırtınada tek bir hayatın, kendi hayatının hesabını yapıyordu. Lakin bizim içine düştüğümüz şu "dünya denizi", onun okyanusundan **bin derece daha korkulu ve dehşetlidir.**

- **Her Gün:** 350.000 kişi (Büyük bir metropolün her gün yok olması gibi).
- **Her Saat:** Yaklaşık **14.583** kişi.
- **Her Dakika:** Yaklaşık **243** kişi.
- **Her Saniye:** Yaklaşık **4** insan.

Bu rakamlar, Hazret-i Yunus'un (a.s.) okyanusundaki o tek fırtınayı bize kıyasla bir "hiç" hükmüne indiriyor. Düşün ki; biz bir sahildeyiz ve **her saniye** dalgalar aramızdan 4 kişiyi çekip alıyor. Gözümüzü her kırptığımızda 4 veda, her nefes alışımızda onlarca cenaze...

Hazret-i Yunusun denizi sadece kendi hayatını tehdit ediyordu. Biz ise her saniye 4 insanın boğulduğu, her gün 350 bin feryadın yükseldiği devasa bir **"ölüm ummanının"** tam ortasındayız.

Eğer bir günde 350 bin kişi bu dünya gemisinden indiriliyorsa, bizim "sıramızın gelmeyeceği" düşüncesi ne büyük bir yanılgıdır.

Her Dalga Bir Veda, Her Köpük Bir Feryat

Neden bu deniz bin kat daha korkunçtur?

- **Hadiselerin Kanlı Meclisi:** Dünyanın her bir saniyesi, devasa bir dalga gibi kıyıya vurur. Ve bu denizin **her mevcinde (dalgasında)**, sadece su köpükleri değil; binlerce dostun, akrabanın, gencin ve yaşlının cenazesi yüzmektedir. Her deprem büyük bir dalgadır, her salgın bir fırtınadır, her geçen saniye ömür gemisinden düşen birer yolcudur.

- **Şahsi Değil, Küllî Bir Acı:** Yunus (a.s.) kendi ölümüyle yüzleşiyordu. Biz ise; hem kendi sonumuzun, hem üzerine titrediğimiz sevdiklerimizin, hem de insanlığın o bitmez tükenmez cenaze alayının ağırlığı altında eziliyoruz. Bu deniz, sadece bedenimizi boğmakla kalmıyor; sevdiklerimizden ayrılmanın verdiği binlerce manevi ölümle kalbimizi paramparça ediyor.
- **Bitmeyen Bir Fırtına:** Okyanustaki fırtına bir gün durulur. Ancak dünya denizinin dalgaları, biz mezar kıyısına vurasıya kadar asla durmaz. Her sabah yeni bir veda ile uyanır, her akşam bir başka kaybın gölgesinde uyuruz.

Bu deniz bin kat daha korkuludur; çünkü burada sadece “ölme” tehlikesi yoktur, burada **“izleyerek ölme”** dehşeti vardır. Etrafımızdaki binlerce cenazenin lisan-ı haliyle bize bağırdığı o “sen de öleceksin” hakikati, ruhu Yunus’un (a.s.) denizinden bin kat daha fazla sarsar.

İnsan bu denizde tek başına değil, koca bir mahşer alayıyla beraber boğulmaktadır. Eğer bu fırtınalı ummanda, hadiselerin dizginini elinde tutan Kudret’e (Müsebbibü’l-Esbab) sığınmazsak; her bir cenaze ruhumuza birer hançer gibi saplanacak, her bir dalga bizi ümitsizlik girdabında yok edecektir.

Bizim heva-yı nefsimiz, hutumuzdur; hayat-ı ebediyemizi sıkıp mahvına çalışıyor.

Hazret-i Yunus’un (a.s.) balığı, kemik ve etten müteşekkil bir mahluku; vazifesi sadece fani bir bedeni yutmaktı. Oysa bizim göğüs kafesimizde beslediğimiz o ejderha, dişlerini doğrudan ruhumuza geçirmiş durumda: **Bizim heva-yı nefsimiz, hutumuzdur.**

Hazret-i Yunus’un (a.s.) karşısındaki **“Hut”**, midesine aldığı misafirin sadece dünya sürgününü bitirebilirdi. En fazla yüz yıllık, fani ve zaten zevale mahkûm bir ömrü noktalayabilirdi. Lakin bizim içimizde taşıdığımız o karanlık balık; yani **heva-yı nefsimiz**, gözünü sonsuzluğa dikmiştir. O, sadece bedenimizi değil, **hayat-ı ebediyemizi** sıkıp mahvetmek için pusudadır.

Neden bizim nefsimiz, okyanustaki balıktan daha zalimdir?

- **Sonsuzluk Suikastçısı:** Yunus’un (a.s.) balığı bir hayatı bitirirdi; bizim nefsimiz ise ucu bucağı olmayan bir saadeti, cennet bahçelerini ve cemelullahı yutmak istiyor. Bir yanda yüz yıllık bir kayıp, diğer yanda ebedî bir iflas var.
- **İçeriden Gelen Kuşatma:** O balık dışarıdaydı, kaçmak veya kurtulmak için bir mesafe vardı. Bizim balığımız ise damarlarımızda geziyor, düşüncelerimize sızıyor, kalbimizin ritmiyle besleniyor. Bizi kendi silahımızla vuruyor; arzularımızı birer kanca gibi ruhumuza takıp bizi dipsiz karanlıklara çekiyor.

- **Sinsi Bir Hazırlık:** Nefis; haram lezzetlerin yaldızıyla bizi kandırırken, aslında ebedî hayatımızın idam fermanını imzalıyor. İbadetten soğutan, gaflete daldıran ve “daha vaktin var” ninnileriyle bizi uyutan bu balık, ruhumuzu her gün biraz daha sıkıp nefessiz bırakıyor.

Hazret-i Yunus, balığın karnındayken “ben bir hapsin içindeyim” diyebiliyordu. Bizim en büyük felaketimiz ise, nefis balığının karnında olduğumuzu fark etmememizdir. Günahların asidinde ruhumuz erirken, biz bunu bir keyif sanıyoruz. Oysa nefis; kibriyle, şehvetiyle ve dünyevî hırslarıyla bizi öyle bir mengene gibi sıkıyor ki, manevî hayatımız can çekiyor.

Hüküm Şudur: Dışarıdaki düşman ancak canını alır; ama içindeki nefis balığı imanını çalmaya çalışır. Hazret-i Yunus o balıktan sağ salım çıktı. Eğer biz bu nefis balığından tevhid nuruyla çıkamazsak, ebedî bir yok oluşun karanlığında kaybolup gideceğiz.

Şimdi sormalı: Seni yutmaya çalışan okyanustaki bir balık mı daha korkunçtur, yoksa senin sonsuz cennetini yutmaya yemin etmiş kendi arzuların mı?

Bu hut, onun hutundan bin derece daha muzırdır.

Neden bizim nefsimiz, okyanusun dibindeki o dev balıktan **bin derece daha muzırdır (zararlıdır)**? Çünkü zarar, kaybedilen şeyin kıymetiyle ölçülür. Hazret-i Yunus’un balığı, en fazla yüz yıllık, zaten bir gün son bulacak olan dünyevî ve fani bir hayatı tehdit ediyordu. Üstelik o balık, bir rahmet vesilesi oldu; Yunus’u (a.s.) yuttu ama onu terbiye edip sahil-i selâmete, peygamberlik kemalatının zirvesine taşıdı. Yani onun “zararı”, büyük bir kâra inkılap etti.

Bizim nefis balığımız ise; fani olanı değil, **bakî** olanı hedef alır:

- **Sonsuzluğun İflası:** Nefis, sadece bugünü değil, trilyonlarca senelik bir ebediyeti, cennetin köşklerini ve Rabbimizin rızasını yutmak ister. Bir yanda bir anlık dünya hayatı, diğer yanda sonsuz bir saadet... Bu iki kaybın arasındaki fark, bin dereceden de fazladır.
- **Şifasız Bir Zehir:** Yunus’un (a.s.) balığı onu sindiremedi; çünkü o bir zikir halindeydi. Ama nefis balığı, insanı gaflet asidiyle öyle bir eritir ki; geriye ne iman kalır ne de ibadet. Onun midesine düşen bir ruh, eğer tevhid nuruyla uyanmazsa, ebedî bir karanlığın içinde yok olup gider.
- **Görünmez Cellat:** Okyanustaki balık “ben buradayım” diyordu, dehşeti zahirdi. Nefis ise bir dost postuna bürünür; lezzetlerle, makamlarla, sahte parıltılarla bizi kandırarak, kendi idam fermanımızı bize imzalattırır.

Gerçek tehlike dalgaların altında değil, göğsünün sol tarafındadır. Orayı tevhid nuruyla

aydınlatmayan her nefes, o bin derecelik zarara bir adım daha yaklaşmaktır.

Çünkü onun hutu yüz senelik bir hayatı mahveder. Bizim hutumuz ise yüz milyon seneler hayatın mahvına çalışıyor.

Çünkü onun balığı, en fazla yüz yıllık bir hayatı mahvedebilir, sonlandırabilir.

Onun verebileceği en büyük zarar, nihayetinde toprağa dönecek olan **yüz senelik** bir misafirliği sonlandırmaktır. Oysa bizim göğüs kafesimizde beslediğimiz o karanlık balık; yani **heva-yı nefsimiz**, gözünü zamanın bittiği yerdeki o muazzam hazineye dikmiştir: **Yüz milyonlarca senelik, yani ebedî bir hayatın mahvına çalışıyor.**

Neden “yüz milyon seneler” ifadesi bu denli sarsıcıdır?

- **Matematiğin Sustuğu Yer:** Dünya hayatı, bir kum saatinin içindeki birkaç zerre gibidir; aksa da bitse de farkı bir nefesliktir. Lakin nefsin hedef aldığı o hayat; milyonlarca yıl geçse de eskimeyen, ölümün uğramadığı, ihtiyarlığın kapısını çalmadığı bir **Beka** yurdudur. Nefis, okyanustaki bir damlayı değil, okyanusun bizzat kendisini yutmak istemektedir.
- **Bitmeyen Bir Sabah veya Sönmeyen Bir Gece:** Eğer nefis balığına mağlup olursak, kaybettiğimiz şey sadece bir miktar zaman değildir. Biz; her anı bir ömre bedel olan cennet köşklerini, sevdiklerimizle ebedî vuslatı ve en önemlisi Rabbimizin cemalini müşahede etme şerefini kaybederiz.
- **Zararın Mikyası:** Bir hırsızın cebinizdeki birkaç kuruşu çalmasıyla (yüz yıllık ömür), bütün geleceğinizi ve varlığınızı elinizden alması (ebedî hayat) arasındaki fark neyse; Yunus’un (a.s.) hutu ile bizim nefsimiz arasındaki fark da odur.

İnsan, her gün nefsinin bitmek bilmeyen arzularıyla boğuşurken aslında bir kumar oynar. Nefis; bir anlık, fani ve yalancı bir lezzet karşılığında, yüz milyonlarca yılı kapsayan o muazzam saadet sarayını yakmaya bizi razı eder. O, bizi ******anlık bir keyif için ebedî bir hapis^{**}e ikna etmeye çalışan sinsi bir tacirdir.

Anlaşıldı ki: Hazret-i Yunus o balıktan kurtulmak için feryat ederken, biz kendi balığımızın karnında “huzur” arıyoruz. Oysa o karın, eğer tevhid nuruyla aydınlanmazsa, sonu gelmez bir pişmanlığın başlangıcıdır.

Sözün Özü: Bir balık senin fani gövdeni yutsa, bu sadece bir veadır. Ama nefsin senin imanını yutarsa, bu ebedî bir feryattır. Şimdi bak; hangisi daha korkunç? Yüz yıllık bir sessizlik mi, yoksa yüz milyonlarca yıllık bir hüsrana mı?